

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Jitky Zavřelové a soudců Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D., a Mgr. Jana Čížka v právní věci

navrhovatele: **Mgr. M. K.**,
bytem T. x, okres P.-z.,

proti

odpůrcům: **1. Městský úřad Mníšek pod Brdy**,
se sídlem Dobříšská 56, Mníšek pod Brdy,
2. Z. P.,
bytem T. x, okres P.-z.,

o návrhu na určení neplatnosti volby kandidáta Z. P. do Zastupitelstva obce Trnová (okres Praha-západ) ve volbách konaných ve dnech 5. a 6. 10. 2018,

takto:

- I. Volba kandidáta volební strany č. 1 „TRNOVÁ SPOLEČNĚ“ Z. P., uvedeného na hlasovacím lístku této volební strany pod pořadovým číslem 1, členem Zastupitelstva obce Trnová (okres Praha-západ) ve volbách konaných ve dnech 5. a 6. 10. 2018 je neplatná.
- II. Řádně zvolenou členkou Zastupitelstva obce Trnová (okres Praha-západ) ve volbách konaných ve dnech 5. a 6. 10. 2018 je kandidátka volební strany č. 3 VOLBA PRO TRNOVOU V. V., uvedená na hlasovacím lístku této volební strany pod pořadovým číslem 7.
- III. Náhradníky kandidátů volební strany č. 3 VOLBA PRO TRNOVOU zvolených členy Zastupitelstva obce Trnová (okres Praha-západ) ve volbách konaných ve dnech 5. a 6. 10. 2018 jsou kandidáti v tomto pořadí:

pořadí	jméno, příjmení	pořadí na hlasovacím lístku
1.	M. R.	6.
2.	J. P.	5.
3.	M. K.	4.
4.	L. P.	8.
5.	M. T.	9.

- IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Navrhovatel se návrhem ze dne 10. 10. 2018 domáhá určení neplatnosti volby kandidáta Z. P. do Zastupitelstva obce Trnová ve volbách, které se konaly dne 5. a 6. 10. 2018. Tento kandidát kandidoval do zastupitelstva obce na kandidátní listině sdružení nezávislých kandidátů označeného „TRNOVÁ SPOLEČNĚ“. Tato kandidátní listina měla tři kandidáty, jedním z nich byla Mgr. I. Č., DiS., která ve volbách obdržela 27 hlasů. Kandidátní listina „TRNOVÁ SPOLEČNĚ“ získala jeden mandát. Mgr. Č. ovšem ke dni konání voleb neměla místo trvalého pobytu na území obce Trnová, neboť se přestěhovala a místo trvalého pobytu si změnila. V důsledku toho pozbyla tato kandidátka volitelnost do zastupitelstva obce. Navrhovatel se domnívá, že na základě analogické aplikace § 24 odst. 5 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbách do zastupitelstev obcí“), by nemělo být při zjišťování výsledků voleb přihlíženo k hlasům, které obdržela Mgr. Č., a kandidátní listina „TRNOVÁ SPOLEČNĚ“ by měla být považována za listinu čítající pouze dva kandidáty. Pakliže by podle těchto závěrů byly přepočteny výsledky voleb, nezískala by kandidátní listina „TRNOVÁ SPOLEČNĚ“ žádný mandát, tudíž pan Z. P. by nebyl zvolen zastupitelem. Tento „uvolněný“ mandát by připadl kandidátní listině označené jako VOLBA PRO TRNOVOU, přičemž zvolenou kandidátkou by byla V. V. Své závěry navrhovatel doložil propočtem rozdělení mandátů mezi volební strany i mezi kandidáty. Navrhovatel proto navrhl, aby kromě prohlášení neplatnosti volby Z. P. soud rozhodl, že zvolena byla paní V. V.
2. Odpůrce 1. se k návrhu nevyjádřil, na dotaz soudu toliko uvedl, že mu nebylo doručeno odvolání kandidatury Mgr. Č. zmocněncem volební strany „TRNOVÁ SPOLEČNĚ“ ani vzdání se kandidatury Mgr. Č.
3. Odpůrce 2. k návrhu uvedl, že dne 27. 8. 2018 ho Mgr. Č. prostřednictvím SMS zprávy seznámila s tím, že změnila místo trvalého pobytu a že tuto skutečnost oznámila odpůrci 1. Odpůrce 2. ze zprávy vyrozuměl, že se Mgr. Č. vzdala kandidatury. I z emailové korespondence vedené mezi Mgr. Č. a odpůrcem 1., kterou si odpůrce 2. vyžádal v reakci na doručení návrhu na určení neplatnosti volby kandidáta, nabyt dojmu, že celá věc byla vyřízena a je postupováno v mezích zákona. Pokud došlo k nějaké chybě, jednalo se o komunikační nedorozumění mezi odpůrcem 1. a Mgr. Č. Zmocněnec volební strany „TRNOVÁ SPOLEČNĚ“, jímž je manžel Mgr. Č. pan S. Č., tyto skutečnosti nenahlásil pravděpodobně z toho důvodu, že probíhající rozvodové řízení mezi manželi má negativní vliv na jejich vzájemnou komunikaci, takže o změně trvalého pobytu své manželky nevěděl.
4. Soud si od odpůrce 1. vyžádal spis vedený k registraci kandidátní listiny volební strany „TRNOVÁ SPOLEČNĚ“. Zjistil z něho, že kandidátní listina volební strany „TRNOVÁ SPOLEČNĚ“ byla podána dne 30. 7. 2018, byli na ní uvedeni tři kandidáti, a to Z. P. (pořadové číslo 1), Mgr. I. Č., DiS. (pořadové číslo 2) a J. Z. (pořadové číslo 3). Ke kandidátní listině bylo přiloženo prohlášení Mgr. Č. ze dne 12. 7. 2018, že souhlasí se svojí kandidaturou, nejsou jí známy překážky volitelnosti a nedala souhlas k tomu, aby byla uvedena na jiné kandidátní listině pro tytéž volby. Rozhodnutím odpůrce 1. ze dne 14. 8. 2018, čj. MMpB-OSMI/7404/18-755/2018, byla kandidátní listina registrována. Odpůrce 1. dále zaslal dne 27. 8. 2018 na emailovou adresu zmocněnce volební strany „TRNOVÁ SPOLEČNĚ“, kterou zmocněnec uvedl při registraci kandidátní listiny, návrh hlasovacího lístku pro volby do zastupitelstva obce, na němž byla uvedena na druhém místě Mgr. Č., ke kontrole a potvrzení správnosti údajů na něm uvedených. Téhož dne obdržel odpůrce

1. elektronickou zprávu podepsanou Ivetou Č., která jejím prostřednictvím oznámila, že změnila trvalé bydliště. Odpůrce 1. Mgr. Č. stejným způsobem sdělil, že bere změnu bydliště na vědomí, je však třeba tuto změnu doručit odpůrci 1. písemně s originálním podpisem. Na to se Mgr. Č. dotázala, zda existuje nějaký formulář či vzor a na jakou adresu má být oznámení zasláno. Odpůrce 1. Mgr. Č. sdělil, že odstoupení z kandidátky musí být posláno na uvedenou adresu Městského úřadu Mníšek pod Brdy a že formulář neexistuje. Odpůrce 1. k tomu ve svém vyjádření ze dne 11. 10. 2018 uvedl, že oznámení o odvolání kandidatury ani vzdání se kandidatury kandidátkou nebylo odpůrci 1. doručeno.
5. Soud si dále od odpůrce 1. vyžádal zápis o výsledku voleb do Zastupitelstva obce Trnová. Z něho vyplynulo, že se volilo 7 členů zastupitelstva, celkem bylo odevzdáno 1 108 platných hlasů, z toho 134 hlasů získala volební strana „TRNOVÁ SPOLEČNĚ“, 451 hlasů volební strana „ČISTÁ TRNOVÁ – ŽIJME LÉPE!“ a 523 hlasů VOLBA PRO TRNOVOU. Pětiprocentní hranici překonaly všechny tři volební strany a postoupily do skrutinia. Volební strana „TRNOVÁ SPOLEČNĚ“ byla tvořena třemi kandidáty, z nichž Z. P. získal 58 hlasů, I. Č. 27 hlasů a J. Z. 49 hlasů, získala jeden mandát, který obsadil Z. P.
6. Dále si soud od Obecního úřadu Trnová vyžádal informaci o tom, zda navrhovatel a Mgr. I. Č. byli ke dni uzavření stálého seznamu voličů, včetně jeho doplňku, podle § 28 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí zapsáni v tomto seznamu či jeho dodatku. Obecní úřad Trnová sdělil soudu dne 11. 10. 2018, že navrhovatel byl ke dni uzavření stálého seznamu voličů v tomto seznamu zapsán, Mgr. Č. v něm již zapsána nebyla. Správnost těchto informací soud ověřil v předloženém výpisu ze stálého seznamu voličů, včetně jeho dodatku. Dále soud v centrální evidenci obyvatel zjistil, že dnem 25. 8. 2018 přestala mít Mgr. Č. trvalý pobyt v obci Trnová.
7. Soud po zjištění, že návrh byl podán oprávněnou osobou (osobou zapsanou do stálého seznamu voličů v obci Trnová) a v zákonem stanovené lhůtě, se návrhem na vyslovení neplatnosti volby kandidáta pana Z. P. věcně zabýval. O návrhu rozhodl bez jednání (§ 90 odst. 3 s. ř. s.), neboť žádné dokazování neprováděl a vycházel toliko z volební dokumentace a evidencí vedených správními orgány. Pro posouzení návrhu je určující jediná nastolená právní otázka, a sice zda lze při zjišťování výsledku voleb přihlížet k hlasům odevzdaným pro kandidáta, který ke dni voleb nesplňoval podmínky pasivního volebního práva.
8. K tomu soud uvádí, že podle § 5 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí může být členem zastupitelstva obce zvolen každý volič, u kterého není překážka ve výkonu volebního práva dle § 4 odst. 2 písm. a) a b) tohoto zákona (omezení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobody, omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva). Pojem volič je definován v § 4 odst. 1 téhož zákona jako státní občan České republiky (popř. občan jiného státu, jemuž právo volit přiznává mezinárodní úmluva), který alespoň druhý den voleb dosáhl věku nejméně 18 let a v den voleb je přihlášen v této obci k trvalému pobytu. Dnem voleb se přitom rozumí první den voleb, nestanoví-li zákon o volbách do zastupitelstev jinak (§ 3 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev).
9. Z toho tedy plyne, že v daném případě nemohla být členem zastupitelstva obce zvolena osoba, která dne 5. 10. 2018 neměla trvalý pobyt na území obce Trnová. Splnění podmínky trvalého pobytu se ověřuje v rámci registrace kandidátní listiny volební strany. Pokud kandidát tuto podmínku nesplňuje v době provádění registrace, musí předložit písemné prohlášení, že tuto podmínku splní ke dni voleb (§ 22 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí). Není-li takové prohlášení předloženo, je to důvod pro škrtnutí

kandidáta na kandidátní listině [§ 23 odst. 2 písm. a) zákona o volbách do zastupitelstev obcí].

10. Zákon o volbách do zastupitelstev obcí žádným způsobem neupravuje postup registračního úřadu ani okrskové volební komise v případě, že některý z kandidátů po registraci kandidátní listiny do dne voleb pozbyde volitelnost (pasivní volební právo), např. z důvodu změny trvalého pobytu spočívající v tom, že kandidát ke dni voleb nemá na území obce, do jejíhož zastupitelstva kandiduje, trvalý pobyt. Z § 5 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí plyne, že taková osoba nemůže být zvolena členem zastupitelstva obce, nemůže tedy vůbec nabýt mandát člena zastupitelstva podle § 55 odst. 1 téhož zákona. Zákon o volbách do zastupitelstev obcí obsahuje v § 55 odst. 3 písm. b) úpravu důsledků ztráty volitelnosti (např. v důsledku pozbytí trvalého pobytu na území obce) po získání mandátu, a to v podobě zániku mandátu na základě rozhodnutí zastupitelstva obce. Tato úprava se však logicky vztahuje pouze na kandidáty, kteří mandát nabyli (viz spojení „*člen zastupitelstva obce přestal být volitelný*“), nikoliv na kandidáty, kteří mandát vůbec nenabyli pro nezpůsobilost jej nabýt.
11. Výše uvedené neznamená, že by právní úprava nenabízela žádné řešení pro případ, že některý z kandidátů v době od registrace kandidátní listiny do doby vzniku mandátu pozbyl volitelnost. Volební strana, jejíž kandidát pozbyl volitelnost, by měla v podmínkách poctivého volebního souboje o hlasy voličů kandidáta odvolat, nebo by se tento kandidát měl své kandidatury vzdát. Obé lze učinit nejpozději 48 hodin před zahájením voleb (§ 24 zákona o volbách do zastupitelstev obcí). V nyní posuzované věci ovšem volební strana „TRNOVÁ SPOLEČNĚ“ neodvolala kandidaturu Mgr. Č. a ta se jí ani nevzdala, ačkoliv pozbyla volitelnost 40 dnů před prvním dnem voleb. Skutečnost, že Mgr. Č. informovala odpůrce 1. o změně svého trvalého pobytu, nemohla bez dalšího vést k jejímu vyřazení z kandidátní listiny, neboť kandidátní listina byla řádně registrována a registrační úřad nemůže v této fázi volebního procesu do registrovaných kandidátek již žádným způsobem zasahovat ani informovat voliče o překážkách volitelnosti jednotlivých kandidátů. V postupu odpůrce 1. tak nelze shledat žádné pochybení, neboť využití institutu odvolání kandidatury a vzdání se kandidatury bylo výlučně v dispozici volební strany „TRNOVÁ SPOLEČNĚ“ a Mgr. Č., které však těchto procesních možností nevyužily. Nutno dodat, že tím volební strana ani kandidátka neporušily žádnou povinnost stanovenou zákonem o volbách do zastupitelstev obcí.
12. Ve vztahu k otázce, jak má být při zjišťování výsledků voleb naloženo s hlasy získanými kandidáty, kteří ke dni voleb nesplňovali podmínky volitelnosti, se v judikatuře krajských soudů vyvinuly dvě linie. Podle první linie, která vychází z analogické aplikace § 24 odst. 5 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, nelze k hlasům odevzdaným pro kandidáta, který nesplňuje podmínky volitelnosti, přihlédnout a současně je třeba o tohoto kandidáta snížit počet kandidátů příslušné volební strany (usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 11. 2006, čj. 22 Ca 411/2006 – 19, usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 16. 11. 2010, čj. 57 A 95/2010 – 87, a usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 7. 11. 2014, čj. 66 A 13/2014 – 40). Druhá linie vychází z toho, že k hlasům odevzdaným pro kandidáta, jenž nesplňuje podmínky volitelnosti, je třeba přihlédnout, jakoby se jednalo o kandidáta splňujícího podmínky volitelnosti. Takový kandidát pouze nemůže nabýt mandát a v případě, že by jej měl nabýt, se postupuje dle § 55 a § 56 zákona o volbách do zastupitelstev obcí (usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 16. 11. 2006, čj. 15 Ca 238/2006 – 19, a ze dne 10. 11. 2014, čj. 40 A 18/2014 – 39). Tato rozpolcená judikatura doposud nebyla sjednocena stanoviskem Nejvyššího správního soudu ani nálezem Ústavního soudu. Za „sjednocující“

rozhodnutí nelze považovat usnesení Ústavního soudu ze dne 19. 5. 2015, sp. zn. III. ÚS 99/15, jímž byla odmítnuta ústavní stížnost proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem čj. 40 A 18/2014 – 39. Je tomu tak nejen proto, že tímto usnesením byla ústavní stížnost odmítnuta pro zjevnou neopodstatněnost (nikoliv tedy meritorně posouzena), ale rovněž z toho důvodu, že úmyslem Ústavního soudu nebylo judikaturu krajských soudů sjednotit, ačkoliv si byl výše popsaného rozporu vědom. Z odůvodnění usnesení plyne, že se Ústavní soud omezil toliko na posouzení toho, zda lze závěr krajského soudu přijmout jako ústavně komfortní, čemuž přisvědčil, což ovšem neznamená, že právní názor reprezentovaný první judikaturní linií ústavně souladný není.

13. Soud se v nyní posuzované věci přiklonil k závěrům první výše prezentované judikaturní linie a shledal, že nedostatek volitelnosti některého z kandidátů volební strany má být sankcionován tak, že se nepřihlédne k tomuto kandidátovi a k hlasům pro něj odevzdaným a počet kandidátů dané volební strany se pro účely rozdělování mandátů sníží o tohoto kandidáta.
14. Soud vyšel především z toho, že § 5 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí brání tomu, aby kandidát, který nesplňuje podmínky volitelnosti, byl zvolen členem zastupitelstva obce. Nedostatek těchto podmínek ke dni voleb pak nelze podřadit pod případ upravený § 55 odst. 3 písm. b) zákona o volbách do zastupitelstev obcí, jenž dopadá toliko na členy zastupitelstva obce, jímž mandát zvolením vznikl. Bylo by tak možné uvažovat nanejvýš o analogické aplikaci tohoto ustanovení, popř. o jeho extenzivním výkladu (což nebere Krajský soud v Ústí nad Labem ve shora citovaných usneseních v úvahu). Zastupitelstvo obce by jistě nemělo rozhodovat o tom, že mandát člena zastupitelstva zanikl, neboť vzniklé situaci by odpovídalo pouze rozhodnutí osvědčující skutečnost, že mandát kandidátovi nevznikl. Není ovšem úkolem zastupitelstva obce, aby ověřoval (právně posuzoval) vznik mandátu, jeho pravomoc se vztahuje pouze na deklaraci zániku mandátu. Za dostačující by nebylo možné považovat ani to, že by vznik mandátu ověřoval registrační úřad při vydání osvědčení o zvolení dle § 53 zákona o volbách do zastupitelstev obcí, neboť tím nelze vůbec postihnout situaci, že podmínku volitelnosti nesplnil kandidát, který mandát dle vyhlášených výsledků voleb vůbec nenabyl, a to přestože tato situace měla vliv na zvolení jiných kandidátů. I kdyby nebyla splněna podmínka volitelnosti u zvoleného kandidáta, mohl by být vznik mandátu osvědčen nesprávně jeho náhradníkovi kandidujícímu na stejné kandidátní listině, přestože by na základě přehodnocení výsledků voleb nabyl mandát někdo jiný (kandidát jiné volební strany).
15. Soud se ztotožňuje s východisky Ústavního soudu obsaženými v usnesení sp. zn. III. ÚS 99/15, a sice že ačkoliv ve volbách do zastupitelstev obcí lze hlasovat pro kandidáty různých volebních stran (tzv. panašování), je třeba hlasy získané jednotlivými kandidáty vnímat primárně jako hlasy získané volební stranou, na jejíž kandidátní listině tito kandidáti kandidují. Od toho se pak odvíjí teze druhá, podle níž je volební systém do zastupitelstev obcí založen na principu poměrného zastoupení.
16. Pro rozdělení mandátů mezi volební strany, které postoupily do skrutinia, je rozhodný celkový počet hlasů získaných kandidáty uvedenými na kandidátní listině dané volební strany (§ 45 odst. 1 věta poslední zákona o volbách do zastupitelstev obcí). Z hlediska dodržení principu poměrného zastoupení, který nachází odraz v rozdělení mandátů dle volebního výsledku, je určující, aby volební straně byl zhodnocen pouze takový počet hlasů, který získali její kandidáti, jímž svědčí pasivní volební právo. Pokud by měly být zohledněny též hlasy pro kandidáty, kteří z důvodu nedostatku volitelnosti nemohli

mandát vůbec (tj. bez ohledu na výsledek voleb) získat, těžily by volební strany, které na kandidátní listině takové kandidáty uvedly a po té, co nastal nedostatek volitelnosti, je neodvolaly, nepoctivě z toho, že dopustily, aby se o hlasy voličů ucházeli i nevolitelní kandidáti. Rozdělení mandátů vycházející též z hlasů získaných kandidáty, kteří nebyli vůbec způsobilí mandát získat, nelze považovat za spravedlivé, neboť je postaveno na volebním faulu volebních stran, na jejichž kandidátních listinách tito (*de facto* fiktivní) kandidáti kandidovali. Takový postup by naopak vedl k znevýhodnění volebních stran, které si při nominaci kandidátů počínaly obezřetně a poctivě a na svých kandidátních listinách uvedly jen osoby, jimž svědčí pasivní volební právo.

17. Volební proces je postaven na tom, aby se o přízeň voličů ucházeli pouze kandidáti, kteří splňují podmínky volitelnosti, a tudíž mohou mandát, o nějž ve volbách jde, po právní stránce skutečně nabýt. Po volebních stranách lze jistě v rámci poctivě vedeného volebního boje požadovat takovou míru obezřetnosti při nominaci svých kandidátů, aby dbaly i o to, aby se na jejich kandidátních listinách neobjevili takoví kandidáti, kteří nemohou být zvoleni členem zastupitelstva. Splnění podmínky volitelnosti kandidátů se zajišťuje v procesu registrace kandidátní listiny (k tomu viz výše). Pokud tato podmínka není splněna ke dni voleb, je třeba ji přičíst na vrub volební straně, na jejíž kandidátní listině kandiduje osoba, která nemá pasivní volební právo, neboť to je právě tato volební strana, kdo jako jediný může po registraci kandidátní listiny takovou osobu odvolat a kdo vznik této situace dopustil, resp. toleroval. Pakliže si volební strana počíná nepoctivě a kandidaturu kandidáta neodvolá, pak přestože se tím nedopouští porušení volebního zákona, jenž jí neukládá povinnost kandidáta odvolat, může způsobit zkreslení výsledků voleb, pokud nevolitelný kandidát získá alespoň jeden hlas a tato skutečnost má dopad na rozdělení mandátů v zastupitelstvu obce. Takový výsledek nemůže soud aprobovat. Volební soudnictví je specifickým odvětvím, pro které je žádoucí, aby volební soudy zachovávaly zdrženlivost při revizi výsledků voleb. Rozhodnutí soudu ve věcech volební materie nelze chápat jako eventuální potvrzení či odmítnutí politického výsledku voleb, nýbrž toliko ve volebnětechnické rovině řádného rozdělení mandátů v souladu s ústavními principy a zákonnými pravidly (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 29. 3. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 52/10, bod 78).
18. Soud má za to, že s hlasy získanými kandidáty, kteří nesplňují podmínky volitelnosti, je třeba naložit shodně jako s hlasy získanými kandidáty, kteří byli volební stranou odvoláni nebo kteří se své kandidatury vzdali. V obou případech jde totiž o hlasy získané kandidáty, kteří se nemohou stát členem zastupitelstva obce. Nedostatek volitelnosti kandidáta by navíc měl být ve volebním procesu řešen právě prostřednictvím institutu odvolání kandidáta či vzdání se kandidatury. Analogická aplikace § 40 odst. 5 písm. d) a § 24 odst. 5 zákona o volbách do zastupitelstev obcí je proto zcela namístě.
19. Soud si je vědom skutečnosti, že v důsledku výše proponovaného řešení dojde k „zneplatnění“ hlasů voličů získaných nevolitelným kandidátem, a to aniž by voliči byli na tuto skutečnost předem upozorněni, alespoň v podobě vyvěšení oznámení ve volební místnosti, jak tomu je v případě odvolání kandidáta nebo vzdání se kandidatury (§ 24 odst. 5 věta poslední zákona o volbách do zastupitelstev obcí). V první řadě je třeba připomenout, že ani případná publikace oznámení o odvolání kandidáta nebo vzdání se kandidatury nemůže zabránit tomu, aby voliči přesto kandidátům, kteří byli odvoláni nebo se vzdali kandidatury, neodevzdali hlas, neboť jsou uvedeni na hlasovacím lístku. Zveřejnění informace ve volební místnosti může nanejvýš přispět k informovanosti voličů, nemůže však zcela zabránit tomu, aby hlasy „nepropadly“. Skutečnost, že právní úprava

neumožňuje volebním orgánům zveřejnit informace o nedostatku pasivního volebního práva kandidáta, tedy není dostatečným důvodem, pro nějž by nemohlo být postupováno analogicky dle § 40 odst. 5 písm. d) a § 24 odst. 5 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Dále je třeba zmínit, že „zneplatnění“ hlasů není důsledkem zásahu volebních orgánů (tedy orgánů veřejné moci), nýbrž odpovědnost za něj je výhradně na volebních stranách, které na kandidátní listinu zahrnuly kandidáty nezpůsobilé nabýt mandát, o nějž se ve volbách uchází, a na kandidátech samotných. Tato odpovědnost má přitom charakter odpovědnosti politické a důsledky z ní plynoucí by měli voliči vyvodit při následujících volbách. Jde o zklamání důvěry ve vztahu mezi voličem a volební stranou. Zásah volebního soudu spočívající v kontrole správného rozdělení mandátů po odhlédnutí od kandidátů, jimž nesvědčilo v den voleb pasivní volební právo, a hlasů jimi získaných pro volební stranu není vyloučen jen z toho důvodu, že tím současně dojde k „zneplatnění“ části hlasů odevzdaných voliči. Jde naopak o procesní postup, který směřuje ke spravedlivému rozdělení mandátů.

20. Na překážku analogickému užití § 40 odst. 5 písm. d) a § 24 odst. 5 zákona o volbách do zastupitelstev obcí není ani to, že jde o postup, který nemohou využít okrskové volební komise při sčítání hlasů, neboť nemají k dispozici informace o splnění podmínek pasivního volebního práva kandidátů a není ani jejich úkolem rozhodovat, zda kandidáti tyto podmínky splňují. Každá volební strana a každý oprávněný volič mohou podat návrh na neplatnost volby kandidáta soudu, přičemž je to právě soudní přezkum, v němž se otevírá prostor pro ověření podmínek pasivního volebního práva konkrétního kandidáta a případně přehodnocení výsledků voleb na základě závěru o volitelnosti tohoto kandidáta. Soud dospěl k závěru, že je to právě návrh na vyslovení neplatnosti volby kandidáta, který této situaci odpovídá nejlépe, neboť výše popsaná vada volebního procesu nijak nezpochybňuje volby jako takové ani platnost hlasování (opakováním hlasování by nebylo možné tuto vadu odstranit). Dopad vady na výsledky voleb (rozdělení mandátů) lze korigovat právě prostřednictvím vyslovení neplatnosti volby konkrétního kandidáta.
21. Soud tedy s ohledem na výše uvedené uzavírá, že při zjišťování výsledků voleb nelze přihlídnout k hlasům pro volební stranu „TRNOVÁ SPOLEČNĚ“, které získala kandidátka Mgr. Č., přičemž kandidátní listinu této volební strany je třeba považovat pouze za dvoučlennou (ke kandidátce nelze přihlížet). K porušení ustanovení zákona o volbách do zastupitelstev obcí došlo tím, že při zjišťování výsledků voleb do Zastupitelstva obce Trnová bylo přihlídnuto k hlasům odevzdaným pro Mgr. Č. a že kandidátní listina volební strany „TRNOVÁ SPOLEČNĚ“ byla hodnocena jako listina čítající 3 kandidáty.
22. Soud se dále zabýval tím, zda výše popsané porušení volebního zákona hrubě ovlivnilo výsledek volby pana Z. P. Vzal přitom do úvahy, že zákon o volbách do zastupitelstev obcí umožňuje značnou variabilitu způsobu hlasování (§ 34). Pro korektní zjištění počtu hlasů odevzdaných pro jednotlivé kandidáty, z nichž vychází početní operace vedoucí k přidělení mandátů volebním stranám a jejím kandidátům, nepostačuje odečíst hlasy, které podle zápisu o výsledku voleb do zastupitelstva obce ze dne 6. 10. 2018 získala Mgr. Č. Dle § 40 odst. 5 písm. d) zákona o volbách do zastupitelstev obcí se totiž nepřihlíží nejen k hlasům získaným odvolaným kandidátem, ale též ke kandidátovi samotnému, což má význam nejen při dalších matematických operacích vedoucích k rozdělení mandátů (dosažení počtu hlasů potřebného pro vstup kandidátní listiny do skrutinia a dosažení počtu hlasů pro „přeskočení“ ostatních kandidátů na téže kandidátní listině), ale též pro určení počtu hlasů připadajících jiné kandidátní listině než kandidátní listině, na které je uveden odvolaný kandidát, jestliže této jiné kandidátní listině jsou započítávány „zbytkové“ hlasy na základě

toho, že volič zatrhl tuto kandidátní listinu vedle jednotlivě označených kandidátů z jiných kandidátní listin [§ 34 odst. 4 a § 40 odst. 5 písm. c) zákona o volbách do zastupitelstva obcí]. Soud proto přistoupil k přepočítání hlasů na základě volební dokumentace okrskové volební komise, kterou si vyžádal od Obecního úřadu Trnová. Hlasovací lístky a v nich vyznačené hlasy kontroloval opakovaně, aby eliminoval riziko chyby při počítání hlasů. Soud přitom na kandidátku Mgr. Č. a kandidátní listinu č. 1 volební strany „TRNOVÁ SPOLEČNĚ“ hleděl tak, jako by kandidatura Mgr. Č. byla odvolána, resp. jako by se kandidatury sama vzdala v souladu s § 24 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Při počítání hlasů soud nepřihlížel k hlasům odevzdaným kandidátce Mgr. Č. ani ke kandidátce samotné [§ 40 odst. 5 písm. d) zákona o volbách do zastupitelstev obcí]. Dva hlasovací lístky, které okrsková volební komise vyhodnotila jako platné, posoudil soud jako neplatné, neboť v rozporu s § 34 odst. 3 a 4 zákona o volbách do zastupitelstva obcí v nich nebyla provedená volba (udělení hlasů) vyznačena křížkem, nýbrž „fajfkou“. V pokynech k úpravě hlasovacích lístků, které každý volič obdržel spolu s volebními lístky, je uvedeno, že odevzdání hlasu lze vyznačit křížkem.

23. Soud zjistil tyto výsledky hlasování, z kterých dále vycházel.

Volební strana č. 1 „TRNOVÁ SPOLEČNĚ“		
Pořadové číslo kandidáta	Jméno a příjmení kandidáta	Počet hlasů
1.	Z.P.	58
2.	Mgr. I. Č., DiS.	N
3.	J. Z.	52
Počet hlasů pro kandidátní listinu celkem		110

Volební strana č. 2 „ČISTÁ TRNOVÁ - ŽIJME LÉPE!“		
Pořadové číslo kandidáta	Jméno a příjmení kandidáta	Počet hlasů
1.	A. K.	69
2.	Ing. H. O.	65
3.	M. T.	62
4.	Mgr. Ing. V. G.	65
5.	L. H.	45
6.	Doc. Ing. J. Ch., Dr.	66
7.	Doc. MUDr. J. B., Ph.D.	76
Počet hlasů pro kandidátní listinu celkem		448

Volební strana č. 3 VOLBA PRO TRNOVOU		
Pořadové číslo kandidáta	Jméno a příjmení kandidáta	Počet hlasů

1.	M. D.	73
2.	Mgr. M. K.	78
3.	Ing. J. D.	76
4.	M. K.	62
5.	J. P.	63
6.	M. R.	65
7.	Mgr. V. V.	70
8.	Ing. L. P.	12
9.	M. T.	14
Počet hlasů pro kandidátní listinu celkem		513

Celkový počet platných hlasů je 1 071.

24. Soud nejprve postupem dle § 45 odst. 1 věty druhé zákona o volbách do zastupitelstev obcí zjišťoval, která kandidátní listina postoupila do tzv. skrutinia, tedy překonala tímto ustanovením upravenou hranici.

Kandidátní listina	Celkový počet všech platných hlasů	Volený počet členů zastupitelstva	Počet kandidátů na kandidátní listině (max. 7)	Tzv. přepočtený základ	Poměr hlasů kandidátní listiny k přepočtenému základu
Č. 1 „TRNOVÁ SPOLEČNĚ“	1 071	7	2	$(1071/7) \times 2 = 306$	$(110/306) \times 100 = 35,94$
Č. 2 „ČISTÁ TRNOVÁ – ŽIJME LÉPE!“	1 071	7	7	$(1071/7) \times 7 = 1071$	$(448/1071) \times 100 = 41,83$
Č. 3 VOLBA PRO TRNOVOU	1 071	7	7	$(1071/7) \times 7 = 1071$	$(513/1071) \times 100 = 47,89$

25. Z výše uvedeného plyne, že všechny tři volební strany překonaly požadovaný podíl 5 % (poměr hlasů kandidátní listiny je vyšší než 5) a postoupily do skrutinia.
26. Dále soud vypočítal podíly pro jednotlivé postupující kandidátní listiny, a to tak, že počet hlasů, které daná kandidátní listina obdržela, dělil číslem 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 a 9 (podle počtu kandidátů dané kandidátní listiny).

Dělitel	Č. 1 „TRNOVÁ SPOLEČNĚ“	Č. 2 „ČISTÁ TRNOVÁ – ŽIJME LÉPE!“	Č. 3 VOLBA PRO TRNOVOU
1	110,00	448,00	513,00
2	55,00	224,00	256,50
3	-	149,33	171,00
4	-	112,00	128,25

5	-	89,60	102,60
6	-	74,66	85,50
7	-	64,00	73,28
8	-	-	64,12
9	-	-	57,00

27. První mandát získala volební strana č. 3 VOLBA PRO TRNOVOU (podíl 513,00), druhý mandát volební strana č. 2 „ČISTÁ TRNOVÁ – ŽIJME LÉPE!“ (podíl 448,00), třetí mandát volební strana č. 3 VOLBA PRO TRNOVOU (podíl 256,50), čtvrtý mandát volební strana č. 2 „ČISTÁ TRNOVÁ – ŽIJME LÉPE!“ (podíl 224,00), pátý mandát volební strana č. 3 VOLBA PRO TRNOVOU (podíl 171,00), šestý mandát volební strana č. 2 „ČISTÁ TRNOVÁ – ŽIJME LÉPE!“ (podíl 149,33) a sedmý mandát volební strana č. 3 VOLBA PRO TRNOVOU (podíl 128,25). Správnost výpočtu provedeného soudem byla ověřena kontrolním výpočtem provedeným na žádost soudu Českým statistickým úřadem.
28. Z výše uvedeného plyne, že volební strana č. 1 „TRNOVÁ SPOLEČNĚ“ nezískala žádný mandát v Zastupitelstvu obce Trnová. Mandát, který dle vyhlášených výsledků voleb připadl volební straně č. 1 „TRNOVÁ SPOLEČNĚ“, připadl na základě přehodnocení výsledků voleb ze strany soudu volební straně č. 3 VOLBA PRO TRNOVOU. Je tedy zřejmé, že porušení zákona o volbách do zastupitelstev obcí hrubě ovlivnilo výsledek volby kandidáta Z. P. Soud proto výrokem I. vyslovil neplatnost volby kandidáta Z. P., jenž kandidoval (a dle vyhlášených výsledků voleb byl zvolen členem zastupitelstva) na kandidátní listině volební strany č. 1 „TRNOVÁ SPOLEČNĚ“ (na kandidátní listině byl uveden pod pořadovým číslem 1).
29. Současně soud na základě § 90 odst. 4 s. ř. s. výrokem II. vyhlásil za zvolenou členku Zastupitelstva obce Trnová kandidátku volební strany č. 3 VOLBA PRO TRNOVOU Mgr. V. V. (uvedena na hlasovacím lístku této volební strany pod pořadovým číslem 7). Jelikož na základě přepočítání hlasů soudem došlo ke změně v počtu hlasů pro volební stranu č. 3 a její kandidáty, soud ověřil, že Mgr. V. V. vzhledem k počtu získaných hlasů skutečně připadl v pořadí čtvrtý mandát pro volební stranu č. 3 a že první tři mandáty připadli kandidátům této volební strany, kteří jsou uvedeni jako zvolení kandidáti v zápisu o výsledku voleb (tj. Mgr. M. K., Ing. J. D. a M. D.). Průměrný počet hlasů kandidáta volební strany č. 3 je 57, po zvýšení o 10 % pak 62,7. První mandát pro volební stranu č. 3 obsadil Mgr. M. K. (uveden na kandidátní listině pod pořadovým číslem 2), neboť získal největší počet hlasů, a to 78. Následuje Ing. J. D. se 76 hlasy a M. D. se 73 hlasy. Čtvrtý (a současně poslední) mandát pro volební stranu č. 3 připadl Mgr. V. V. se 70 hlasy.
30. Vzhledem k tomu, že podle zápisu o výsledku voleb do zastupitelstva obce byla doposud Mgr. V. V. vedena jako náhradnice zvolených členů zastupitelstva, došlo v důsledku výroku II. tohoto usnesení ke změně pořadí náhradníků členů zastupitelstva zvolených za volební stranu č. 3 VOLBA PRO TRNOVOU. Soud proto výrokem III. určil nové pořadí náhradníků této volební strany (srov. usnesení NSS ze dne 19. 11. 2017, čj. Vol 58/2017 – 187). Prvním náhradníkem je M. R. se 65 hlasy a druhým náhradníkem J. P. se 63 hlasy. Další kandidáti nedosáhli hranice 110 % průměrného počtu hlasů připadajícího na jednoho kandidáta kandidátní listiny volební strany č. 3, a proto jsou náhradníky dle pořadí, v jakém byli uvedeni na kandidátní listině. Třetím náhradníkem tak je M. K. (uvedený na

kandidátní listině pod pořadovým číslem 4), čtvrtým náhradníkem Ing. L. P. a pátým náhradníkem M. T.

31. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 93 odst. 4 s. ř. s. tak, že právo na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není kasační stížnost přípustná (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Praha 25. října 2018

Mgr. Jitka Zavřelová, v. r.
předsedkyně senátu